

Kroje pisma i fonty

Za tytułowymi określeniami, które często budzą rozmaite wątpliwości, kryją się proste pojęcia. Wiedza na temat krojów pisma ma wielkie znaczenie – pozwala uniknąć pokusy porównywania dobrego designu z użytkowaniem niezliczonych krzykliwych, lub po prostu niekompatybilnych, fontów. Dobry design polega bowiem na dokonywaniu konsekwentnych wyborów i przestrzeganiu prostych reguł, które powinny wyznaczać wszystkie etapy produkcji.

Kroje pisma

Zanim nastąpił rozwój fototypografii i DTP, liczba krojów pisma była stosunkowo niewielka, ponieważ wycinanie czcionek w metalu należało do zadań trudnych i pracochłonnych. Ogromne udogodnienie, jakim okazała się możliwość posługiwania się już nie czcionką drukarską, ale dwuwymiarowymi fontami – zaowocowało niezwykłym rozwojem liternictwa.

Dyskusja na temat poprawności powszechnych określeń takich jak „krój pisma” i „font” zakończyła się przyjęciem pewnych definicji, które obecnie ogranicza powszechną tendencję do używania tychże terminów zamiennie. Jako „krój pisma” rozumie się charakterystyczny zestaw znaków drukarskich, który często wywodzi swą nazwę od nazwiska projektanta (np. Baskerville). Większość krojów pisma może występować w kilku wersjach: podstawowej, pogrubionej, ścieśnionej (o zmniejszonej szerokości), pochylej itp. Określenie „font” stosuje się natomiast dla zestawu znaków konkretnego kroju pisma zapisanego w pliku na komputerze. Istnieje wiele popularnych fontów rozmaitych krojów pisma (jak np. Garamond, Times, Palatino), które – choć występują pod takimi samymi nazwami – jako produkty różnych dostawców nie są wymienne. Drobne różnice pomiędzy fontami o tej samej nazwie, które powodują ich niekompatybilność, bywają przyczyną niepożądanych niespodzianek, które przytrafiają się projektantom.

Fonty

Fontami układu graficznego strony mogą być PostScript Type-1, TrueType albo OpenType. Fonty PostScript Type-1 w komputerach Macintosh dzielą się na takie, które służą do wyświetlania na monitorze

i takie, które służą do drukowania i tworzenia PDF-ów. Podczas gdy fonty drukarskie należą do plików wektorowych, fonty ekranowe zdefiniowane są jako mapy bitowe (dlatego też powiększone do zbyt dużych rozmiarów mogą wyświetlać się jako zniekształcone). TrueType i nowocześniejsze od nich fonty OpenType, to z kolei pliki wektorowe, zawierające odmiany fontów, które należą jednocześnie do drukarskich i ekranowych. OpenType, międzyplatformowy plik formatu fontów wynaleziony wspólnie przez firmy Adobe i Macintosh działa zarówno na komputerach Macintosh (w systemie OS X) jak i PC (w systemie Windows), dzięki czemu polepszyły się typograficzne walory układu graficznego strony, a także dodatkowe znaki danego fontu (glify). Fonty PostScript i TrueFont mają swoje odrębne wersje dla obu platform, dlatego próby ich zamiany mogą powodować problemy, które nie zdarzają się podczas użytkowania OpenType.

Prawa autorskie

Jeśli dany font nie należy do darmowych to znaczy, że jest objęty licencją regulującą zasady jego kopiowania, użytkowania, a także dystrybucji. Problem nielegalnego użytkowania wielu licencjonowanych fontów zminimalizowała technologia PDF, dzięki której te fonty przynależą do dokumentu i nie mogą być odrębnie wykorzystywane przez drukarza.

2.30 Kroje pisma
Istnieją dosłownie tysiące krojów pisma, których fonty pojawiają się w różnych wersjach. Ilustracja przedstawia niektóre z popularnych krojów pism wraz z ich pogrubionymi i pochylonymi odmianami.

HELVETICA NEUE Wersaliki
Helvetica Neue Zwykłe
Helvetica Neue Wytłuszczenie
Helvetica Neue Kursywa

ROCKWELL Wersaliki
Rockwell Zwykłe
Rockwell Wytłuszczenie
Rockwell Kursywa

FUTURA Wersaliki
Futura Zwykłe
Futura Wytłuszczenie
Futura Kursywa

TIMES NEW ROMAN Wersaliki
Times New Roman Zwykłe
Times New Roman Wytłuszczenie
Times New Roman Kursywa

MYRIAD PRO Wersaliki
Myriad Pro Zwykłe
Myriad Pro Wytłuszczenie
Myriad Pro Kursywa

BASKERVILLE Wersaliki
Baskerville Zwykłe
Baskerville Wytłuszczenie
Baskerville Kursywa

DIN Wersaliki
Din Zwykłe
Din Wytłuszczenie
Din Kursywa

Shelley Allegro
Shelley Andante
Shelley Volante